

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ И ВОДА
КРАЈЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

ЗАКОН

о

СУЗБИЈАЊУ И УГУШИВАЊУ СТОЧНИХ ЗАРАЗА

(Овај Закон обнародован је у Бр. 144—LXVII „Службених Новина” од 26. јуна 1928. год.).

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЈЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1928.

МИ
АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи Народној
КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је
Народна Скупштина Краљевине Срба, Хрвата и
Словенаца, на своме 67. редовном састанку, одржа-
ном 12. маја 1928. године у Београду, решила и да
смо Ми потврдили и потврђујемо

ЗАКОН

о

сузбијању и угушивању сточних зараза

који гласи:

Члан 1.

Сви послови, који се односе на сузбијање сточ-
них зараза, спадају у надлежност Министарства
Пољопривреде и Вода.

ГЛАВА I

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 2.

Одредбе овога закона тичу се заштите домаће
стоке од сточних зараза уопште а напосле угушива-
ња ових сточних заразних болести:

- 1) Слинавке и шапа (Aphtae epizooticae);
- 2) Прострела (Anthrax);
- 3) Шуштавца (Gangraena epimysematosa);

1*

б. 37468

- 4) Хеморагичне септикемије код дивљачи и говеди (*Septicaemia haemorrhagica bovum*);
- 5) Беснила (*Lyssa*);
- 6) Сакагије (*Malleus*);
- 7) Овчијих богиња (*Variola ovina*);
- 8) Шуге копитара, оваца и коза (*Scabies*);
- 9) Полне заразе код коња (*Exanthema coitale paralyticum, Dourine*);
- 10) Полне осре код коња и говеди (*Exanthema vesiculosum coitale*);
- 11) Свињске куге и свињске заразе (*Pestis suum. Septicaemia haemorrhagica suum*);
- 12) Врбанца (црвеног ветра) код свиња (*Erysipelas suis*);
- 13) Плућне заразе код говеди (*Pleuropneumonia contagiosa bovum*);
- 14) Говеђе куге (*Pestis bovina*);
- 15) Колере пернате живине и кокошје куге (*Cholera gallinarum et pestis avium*);
- 16) Говеђе туберкулозе (*Tuberculosis bovum*) у оним облицима, који ће се означити нарочитим Правилником;
- 17) Заразних болести код пчела, риба, ракова и питомих зечева, које ће се означити нарочитим Правилником.

Кад би се појавиле или кад би запретиле друге које заразне животињске болести, осим горе наведених, може Министар Пољопривреде и Вода по указаној потреби прописати и за сузбијање таквих заразних болести потребне мере у смислу овога закона.

Ако је према природи заразе и начину њеног ширења опасност таква, да се не сме оклевати, могу у таквим случајевима и ниже власти наредити привремене мере за сузбијање заразе у духу прописа овог закона, али су дужне да о томе одмах јаве Министарству Пољопривреде и Вода и затраже одобрење поступка.

Под стоком у овом закону разумеју се све корисне домаће животиње а и перната живина, пси и мачке.

Члан 3.

Министар Пољопривреде и Вода овлашћен је наредбом прописивати све што нађе потребним за одржавање и заштиту здравља домаћих животиња и за угушивање сточних зараза а овлашћен је издавати и наредбе, које се покажу потребним ради регулисања међународнога промета са стоком, сточним деловима, израђевинама и сировинама а и са предметима, који могу бити носиоци клиза сточних заразних болести.

За примену одредаба овога закона надлежне су политичке (полицијске) и поморске власти уз судељовање општинских власти, ако самим законом није друкчије прописано.

При вршењу одредаба овога закона имају се употребљавати државни ветеринари, а кад оваквих нема, или су иначе спречени, онда политичке (полицијске) власти могу употребити и друге ветериарне у јавној служби.

Сарадња са војним властима. Изузеци за научне установе.

Члан 4.

Што се тиче коња, паса, радне стоке и стоке за исхрану војске, која припада војсци, утврђивање и угушивање сточних зараза вршиће војне власти и то само ако су животиње војна својина.

Војне власти дужне су сваки случај заразне болести код таквих животиња а и сумњу, да такве болести постоје, одмах јавити надлежној политичкој власти првог степена, која ће на темељу овога закона одредити потребне мере, да се спречи ширење тих болести на животиње, које нису војна својина.

Војне власти су дужне саопштити надлежној политичкој власти првог степена, које су мере у

властитом делокругу одредиле за сузбијање болести и морају исту власт периодично обавештавати о току тих заразних болести, саопштавати јој престанак болести и суделовати при спровођању оних мера, које политичка власт нареди против даљег ширења и угушивања тих болести.

С друге стране дужна је политичка власт првога степена, да обавести надлежну војну власт, чим дозна, да се на животињама, које су у војном поседу, појавила која заразна животињска болест или да постоји сумња на ту болест, како би војна власт могла наредити потребне мере за угушивање тих болести.

Поред тога дужна је политичка власт саопштити и оне мере, што их је наредила, да спречи даље ширење болести.

За државне научне установе одредиће се наредбом посебни изузетци од прописа овога закона у стварима научног истраживања и поуке.

Такви посебни изузетци могу се наредбом утврдити и за друге установе, које имају свога ветеринара.

Сарадња са државном хигијенском службом.

Члан 5.

Ако се где појаве сточне заразне болести, које су преношљиве и на људе, надлежни ветеринар је дужан поднети о том пријаву среском санитетском референту и надлежном Хигијенском Заводу Министарства Народног Здравља.

Исто тако дужан је надлежни срески санитетски референт а и надлежни Хигијенски Завод као и остале санитетске установе да пријаве надлежном среском ветеринару чим сазнаду за такву болест.

Хигијенски Завод може тражити од надлежног ветеринара да и завод сарађује у циљу угушивања и сузбијања таквих сточних заразних болести а надлежни ветеринар је дужан да овој жељи изађе у су-

срет. Исто тако овлаштен је и надлежни ветеринар да у случајевима потребе и сам затражи сарадњу надлежног Хигијенског Завода, а Завод је дужан да изађе овој жељи у сусрет.

Члан 6.

При Централном Хигијенском Заводу и при Хигијенским Заводима Министарства Народног Здравља најкасније годину дана по ступању на снагу овога Закона основаће се Одељење за Ветеринарску Епидемиологију. Потребне просторије ставиће на расположење Министар Народног Здравља у својим заводима, а о издржавању ових одељења стараће се заједнички Министарство Народног Здравља и Министарство Пољопривреде и Вода.

Правилник о надлежности и раду Одељења за Ветеринарску Епидемиологију прописаће Министар Пољопривреде и Вода у споразуму са Министром Народног Здравља.

ГЛАВА II

Спречавање уноса сточних зараза из иностранства. Трајне мере.

Члан 7.

За увоз и провоз стоке, животињских делова, прерађевина и сировина као и предмета, који могу бити носиоци клица сточних заразних болести потребна је посебна дозвола Министра Пољопривреде и Вода за сваки случај напосле.

Министар Пољопривреде и Вода има право, да у погледу дозволе овог увоза и провоза пропише опште одредбе.

Не сме се допустити, да се увезу или провезу пошиљке, које не одговарају напред поменутим прописима, као ни животиње, које болују од које заразне болести или су сумњиве на исту или се сумња, да су могле бити заражене таквим болестима.

Одредбе овога члана може Министар Пољопривреде и Вода проширити и на друге врсте животиња, осим оних, које су поменуте у првом ставу овог члана.

**Забране и ограничења увоза и провоза.
Привремене мере.**

Члан 8.

Ако се у иностранству појави која од сточних зараза, које су садржане у овом закону и настане опасност, да се та заразна болест унесе и у нашу земљу или ако је таква болест већ у нашу земљу унесена, може Министар Пољопривреде и Вода ограничiti или забранити увоз из те земље и провоз кроз нашу земљу а и провоз преко њене територије животиња, животињских сировина и израђевина и оних предмета, којима би се могла пренети та заразна болест.

Ако би одлагање било нарочито опасно, могу такве забране у пограничном промету привремено издати и пограничне власти, али су дужне, да о томе одмах јаве Министарству Пољопривреде и Вода и затраже одобрење поступка.

Посебне одредбе у погледу оних земаља са којима постоје нарочити уговори.

Члан 9.

У погледу оних држава, с којима је промет са животињама, животињским сировинама, израђевинама и другим предметима, који могу пренети заразне клице регулисан посебним уговорима, важе одредбе тих уговора.

Ближе одредбе за извршење тих уговора издаваће се на основу чл. 7. и 8. овога закона.

Ако су ради правилног извођења ових уговора међу земљама уговорницама предвиђени ветеринарски делегати, делегираће се они за дотичну земљу.

Надзор границе, попис и жигосање стоке.

Члан 10.

Спољашњи (са иностранством) промет стоке, животињских делова, прерађевина и сировина као и предмета, који могу бити носиоци клица сточних заразних болести може се вршити само преко наших државних граничних ветеринарских станица или станица за посматрање стоке (контумацијоне станице), које одређује Министар Пољопривреде и Вода.

Он може, ако се зато укаже потреба, наредити да се извесни део границе стави под стални ветеринарско-полицијски надзор а може у томе случају, у споразуму са надлежним Министрима, послужити се и финансијском стражом и другим органима јавне безбедности а по потреби и војском. Поред тога може у пограничним крајевима наредити попис и жигосање стоке, надирање здравственога стања и обавезно пријављивање сваке настале промене код стоке у тим крајевима.

Попис и жигосање вршиће дотичне општине под надзором и по упуствима државних ветеринара а где је то из ветеринарских обзира нарочито потребно, може Министар Пољопривреде и Вода наредити, да се ти послови обаве и помоћу државних органа.

Министар Пољопривреде и Вода одређује на који ће се начин поставити и у дужност увести органи, којима ће се поверити послови око надирања здравственога стања, пописа и жигосања стоке.

ГЛАВА III

Мере за спречавање и угушивање сточних зараза у држави.

О П Ш Т Е М Е Р Е

Сточни пасоши.

Члан 11.

Сточни пасош је уверење о својини, пореклу и здрављу неке животиње.

Власник је дужан имати сточни пасош за свакога коња, магарца, мазгу, мулу, говече, бивола као и за овце, козе и свиње:

- 1) ако преноси право власништва те животиње на неког другог;
- 2) ако тера или отпрема те животиње у друге општине због промене сталног борављења;
- 3) ако нема сталног боравишта и животиње тера од општине до општине;
- 4) ако тера или отпрема стоку на који сточни сајам, на сточну изложбу или утакмицу;
- 5) ако отпрема стоку железницом, бродом или којим другим превозним средствима;
- 6) ако намерава да закоље животињу за јавну или приватну употребу. У потоњем случају само онда, ако се клање врши у кланици.

Министар Пољопривреде и Вода може у споразуму са надлежним Министрима проширити ову обавезу и за друге животиње у случајевима, који нису у овом члану наведени.

Фалсификовање сточних пасоша казни се по кривичном закону.

Члан 12.

Образац и поступак издавања и преноса сточних пасоша као и трајање њихове вредности прописаће Министар Пољопривреде и Вода у споразуму са Министром Финансија. Исто тако ће он прописати и наредити све што је потребно и о важењу сточних пасоша изданих у иностранству за животиње, које се допремају у нашу земљу.

Члан 13.

Општинске власти издају сточне пасоше. За тачно вршење овог посла одговара онај њен чиновник, коме се тај посао повери.

У оним општинама, где је то из ветеринарско-полицијских обзира потребно, може издавање сточ-

них пасоша и руковање са њима обављати држава помоћу својих органа.

Члан 14.

За издавање сточних пасоша и за пренос права власништва на њима, за продужење здравственог уверења и за промену места определења плаћају се и пристојбе у корист општинске ветеринарске заједнице, које пристојбе прописује Министар Пољопривреде и Вода у сагласности са Финансијским Одбором Народне Скупштине.

Ове пристојбе припадају општини у којој се наплаћују и служе искључиво за уређење сајмишта и вашаришта, за подизање и издржавање стрводерница и стрвишта, за набавку цепива и лекова против сточних зараза и за друге сличне ветеринарско-здравствене циљеве, а по подмирену ових потреба евентуални вишак употребиће се за набавку приплодне стоке.

Сточни сајмови и изложбе.

Члан 15.

Сточни сајмови и изложбе могу се држати само на прописно уређеном и од надлежне власти одобреној месту и под ветеринарским надзором. Без ветеринарског надзора не може се одржати ни премирање (награђивање) а ни лиценцирање (одабирање) стоке.

Члан 16.

Место за сточно сајмиште може се узети по потреби и путем експропријације, ако се оно другим путем не би могло набавити.

Члан 17.

Они, којима је дозвољено да држе сајмове, дужни су да о свом трошку простор за сајмиште ваљано уреде, а ако они то у одређеном року не учине,

може Министар Пољопривреде и Вода држање сајмова обуставити све дотле, док се сајмиште прописно не уреди.

На сточним сајмовима са већим догоном стоке мора бити присутан и надлежни државни ветеринар поред потребног броја ветеринара, који су у јавној служби.

Поред тога дужна је надлежна власт да се побрине, да на сваком сајму буде присутан и довољан број полицијских органа.

Трошкове за ветеринаре и полицијске органе сноси овлашћеник односно закупац сајма а, за изложбе и премирање, приређивачи.

Члан 18.

Упуство за израду Правилника о држању сајмова издаје Министар Пољопривреде и Вода у споразуму са Министром Трговине и Индустрије, а по саслушању Трговачко-Занатлиске (Трговачко-Обртничке) Коморе.

По овом упуству дужне су општинске власти саставити Правилник, који одговара месним приликама дотичнога краја и то у року од једне године, почевши од дана када овај закон стане на снагу. Овај Правилник одобрава и потврђује од стране Министра Пољопривреде и Вода овлашћена управна власт.

Члан 19.

За веће и важније сточне сајмове, може Министар Пољопривреде и Вода у споразуму са Министром Трговине и Индустрије а по саслушању Трговачко-Занатлиске (Трговачко-Обртничке) Коморе, сам прописати Правилник за сајмовни ред и помоћу својих нарочитих органа вршити над овим сајмовима непосредни и стални надзор.

Такав непосредни надзор може Министар Пољопривреде и Вода помоћу својих органа вршити и над важнијим и већим сточним изложбама и утакмицама.

Надирање трговине са стоком, сточних болница и склоништа, већих товилишта, већих установа за производњу млека и млечних производа, заједничких испаша и т.д.

Члан 20.

Трговина стоком, сточне болнице, већа товилишта, веће установе за производњу млека и млечних производа, заједничке испаше, јавне стаје и склоништа за стоку морају бити под ветеринарско-полицијским надзором.

Министар Пољопривреде и Вода овлашћује се да о овоме изда потребна наређења.

Одпремање животиња жељезницом или бродом.

Члан 21.

За превоз преживара, копитара и свиња жељезницом или бродом важе ове одредбе:

1) Утовар и истовар стоке дозвољен је само на оним жељезничким и паробродским станицама, које је за то одредио Министар Пољопривреде и Вода у споразуму са Министром Саобраћаја.

2) При утовару и истовару мора стоку прегледати државни ветеринар.

3) Стока се може истоварити само на станици, за коју је упућена.

4) Код транспорта стоке, који долази из иностранства, не сме се у исте вагоне, у којима је она утоварена, дотоваривати домаћа стока; а стока за клање не сме се транспортовати заједно са стоком за привредну употребу или за приплод.

Министар Пољопривреде и Вода може по потреби, а у случају нарочите опасности од заразе, наредити и друга ограничења.

5) Како треба поступати ако би се за време превожења стоке појавио који случај болести или ако би која животиња том приликом угинула, одредиће се наредбом, у колико то већ није наређено овим законом.

6) У којим случајевима се могу дозволити одступања од прописа тач. 1. и 3. овога члана, наредиће се Правилником.

Ако би наступила потреба, овлашћује се Министар Пољопривреде и Вода, да пропише ветеринарски преглед и за друге животиње, које нису поменуте у првом ставу овог члана а превозе се жељезницом или бродом.

Члан 22.

Ветеринарски преглед животиња при утовару и истовару на станицама жељезничким или бродарским треба да се врши са стално увећаном пажњом. За тај преглед дужни су поседници стоке, да прегледача посебно хоноришу.

Пристојбе за тај преглед одређује Министар Пољопривреде и Вода. Начин наплаћивања ових пристојби регулише Министар Пољопривреде и Вода споразumno са Министром Саобраћаја а у сагласности са Финансијским Одбором Народне Скупштине.

У циљу унапређења, усавршавања и потпомагања ветеринара и ветеринарске струке може Министар Пољопривреде и Вода део ових пристојби привести у корист Ветеринарског Фонда. Након покрића ових потреба може Министар Пољопривреде и Вода одобрити, да се вишак имовине тога фонда употреби за сузбијање сточних зараза и за одржавање здравља домаће стоке.

Одпремање стоке другим превозним средствима или сувим.

Члан 23.

За отпремање животиња другим превозним средствима осим жељезницом и бродовима, као и за одпремање сувим, Министар Пољопривреде и Вода прописаће наредбом потребне ветеринарско-полицијске мере.

Члан 24.

Ако се животиње одпремају другим превозним средствима осим жељезницом или бродом, а нарочито кад се терaju сувим, дужни су жандарми, финансијски и други органи јавне безбедности да врше надзор у погледу исправности сточних пасоса.

Дезинфекција жељезничких кола и бродова.

Члан 25.

Жељезничка кола и простори бродова, у које се стока товари, морају бити чисти и дезинфекцирани; у противном стока се не сме товарити.

Исто тако морају се сточне рампе и сви предмети, потребни при утовару и истовару стоке држати чисто, а по потреби и дезинфекцирвати.

Министар Саобраћаја у споразуму са Министром Пољопривреде и Вода прописује начин дезинфекције Правилником.

Цепива и лекови.

Члан 26.

Производња у земљи, увоз из иностранства, надзор, држање и стављање у промет цепива која су намењена за сузбијање, лечење и познавање сточних зараза уредиће се Правилником.

Министар Пољопривреде и Вода у споразуму са Министром Народног Здравља може забранити про-

дају ветеринарских специјалитета као и уметних средстава, која се препоручују за јачање животињског организма или за спречавање болести.

Цепљење животиња сме вршити само ветеринар.

Методе и индикације за цепљење прописаће се Правилником у колико то већ није учињено овим законом.

Цепљења стоке са живим клицама подпадају под ветеринарско - полицијски надзор државне власти.

Дозволу за производњу анималних цепива даје Министар Пољопривреде и Вода.

У којим случајевима и под којим условима се могу код болести пернате живине дозволити одступања од прописа става III овога члана прописаће се Правилником.

Преглед стоке за клање.

Члан 27.

Преглед стоке за клање, преглед меса, као и свих животних намирница анималног порекла врши ветеринар, а где овога нема, врши тај посао нарочито одређени и оспособљени прегледач.

Преглед стоке за клање и преглед меса за јавну потрошњу обавезан је. Исто тако има се извршити преглед при клању из нужде, чак и онда, ако је месо намењено приватној потрошњи.

Клање стоке за јавну потрошњу мора се вршити у кланицама или на местима нарочито за то одређеним. Изузимају се само случајеви клања из нужде.

Преглед коња, магараца, мазги, говеди и бивола мора се извршити чак ако се ови кољу и за приватну потрошњу.

Клање једнокопитара мора се вршити у засебној кланици а само изузетно може се дозволити клање коња и у засебним просторијама кланице, где

се коље и друга стока. Преглед једнокопитара за клање смеју вршити само ветеринари.

Ближе одредбе о прегледу стоке за клање и меса прописаће се Правилником.

Кланице.

Члан 28.

Општине су дужне према потреби подићи јавне кланице. Земљиште за јавну кланицу може се прибавити и експропријацијом, ако се оно другим путем не би могло набавити.

Ако градови и већа потрошачка места не подигну кланицу у одређеном року, може Министар Пољопривреде и Вода путем стечаја и под одређеним условима поверити градњу кланице и приватним лицима.

Већ постојећа јавна кланица може се напустити само дозволом Министра Пољопривреде и Вода, изданим у споразуму са Министром Унутрашњих Дела.

У местима где нема јавне кланице или где јавна кланица није тако уређена, да се у истој може клати крупна и ситна стока, дужна су лица, која се баве клањем стоке за јавну потрошњу, сама се побринути за уређење и издржавање приватне кланице, односно места нарочито за то одређеног.

У местима, где постоји јавна кланица, уређена за клање крупне и ситне стоке, сме се крупна и ситна стока клати само у тој кланици.

Већа индустријска предузећа, која се баве клањем стоке и прерадом меса, могу имати сопствену кланицу ако јавна кланица, по својој величини или по уређењу, не одговара потребама дотичнога предузећа.

Члан 29.

Министар Пољопривреде и Вода овлашћује се, да у споразуму са надлежним Министрима пропише Закон о сувбијању и угушивању сточних зараза

Правилник о подизању јавних и приватних клањица као и о одређивању места за клање стоке и најзад за уређење и рад тих установа.

Стрвишта и стрводернице.

Члан 30.

Лешеви угинулих животиња без обзира од какве су болести оне угинуле имају се одмах на безопасан и најпогоднији начин уклонити и прописно укопати или уништити. Тај посао спада у дужност општине. Под којим се условима могу лешеви и делови лешева искористити, прописује Министар Пољопривреде и Вода.

Члан 31.

Општине су дужне да у своме подручју одреде место за укопавање животињских лешева (стрвишта). Стрводернице (места и локали за секцију лешева и за њихову индустријску употребу) се морају подићи, где управне власти нађу да су потребне.

Члан 32.

Земљиште за стрвиште и општинске стрводернице може се, ако је потребно, прибавити и експропријацијом, ако се оно другим путем не би могло набавити.

Члан 33.

Лица, која по своме занимању често долазе у додир са туђом стоком, са сточним лешевима или са животињским отпадцима, морају се покоравати прописима о чистоћи тела, одела, обуће и предмета, које собом носе, као и у погледу њихова приступа у дворишта и штале, како би се спречило разношење заразних клиза.

Дужност пријављивања.

Члан 34.

Поседник животиња дужан је одмах пријавити општинском старешини или старешини села кад се

појави која од зараза наведених у чл. 2. или ако се појаве знаци који, по упуштвима која ће Министар Пољопривреде и Вода издати, дају наслућивати сумњу на такву заразу или ако би која животиња угинула под сумњом на такву заразу. Пријава се има одмах учинити и онда, кад се међу животињама којега обора, стаје, или стада у року од осам дана појави који други случај унутарње болести са једнаким или сличним знацима.

Поседник стоке дужан је до даљег наређења држати сумњиве и болесне животиње одвојено и удаљено од других животиња.

Исте дужности има и оно лице, које, замењујући поседника, управља имањем а тако исто и чувари стоке а и свако друго лице, којему је повериен надзор над животињама.

Старешина села дужан је учињену му пријаву одмах доставити општинском старешини а општински старешина надлежној среској власти.

Лица поменута у првом ставу ослобођена су од овог пријављивања за оне животиње, које лечи ветеринар а и за животиње, које су заклане по нужди, ако их је прегледао ветеринар.

Члан 35.

Пријаву по чл. 34. дужни су неодложно учинити и ветеринари, затим прегледачи меса и стоке за клање, стрводери и сва она лица, која по своме занимању долазе у додир са туђом стоком.

Ветеринари су дужни подносити пријаву општинској односно среској власти, а друга горе поменута лица општинском или сеоском старешини.

Жандарми и општински чувари и стражари дужни су пријавити а и сваки други има право да пријави, чим сазна за заразу или за који сумњиви случај заразне болести.

Члан 36.

За пријављивање заразне болести код стоке за време транспорта жељезницом или бродом вредеће нарочито за то издати прописи.

Код транспорта сувим, пријаве ће се поднети званичном лицу, које најближе станује и које је надлежно, да прими такве пријаве.

Код транспорта бродом, управник брода подносиће овакву пријаву најближој лучкој власти.

Члан 37.

На неку заразну болест сумњива је она животиња, на којој се појаве знаци, који по свему упућују на то, да би она могла бити болесна од такве болести; а да се већ заразила, сумњива је онда, ако се на њој још не опажају знаци заразне болести али постоји оправдана сумња, да се могла заразити.

Опште забране.

Члан 38.

Животиње, које су болесне од заразе за коју је пријава обавезна или су сумњиве да су болесне од такве заразе или су сумњиве да су се заразиле, не смеју се пуштати у саобраћај, изузевши случајеве где то овај закон нарочито одобрава.

Претходне мере општинског старешине.

Члан 39.

Општински старешина или његов заменик има најкраћим путем без оклеваша да поднесе пријаву среској власти чим сазна, да се појавила животињска зараза, за коју постоји обавеза јављања или чим дозна за који сумњив случај оболења или угинућа од такве болести.

Сумњивима да болују од заразне болести, за коју постоји обавеза јављања, имају се сматрати и

она грла која оболе од унутрашње које болести, ако се у року од осам дана појави други случај оболења са једнаким или сличним знацима (чл. 34.).

Општински старешина ће наредити:

а) да се болесне и сумњиве животиње не пуштају из просторија, где су смештене;

б) да се животиње, на које се може пренети до-тична зараза, не терају на сајмове или изложбе, да се не гоне у другу општину и да се не отпремају ни жељезницом ни бродом;

в) да се лешеви угинулих животиња уз нужне мере опрезности све дотле чувају на одвојеном месту док не стигне позвани ветеринар;

г) да се све животиње, на које се дотична зараза може пренети, сигурно оделе од болесних или сумњивих животиња;

д) да се остале животиње у дворишту, на које се може зараза пренети, не терају на таква места, где би могла доћи у додир са другим животињама, које би се могле заразити.

У општинама, које имају сталног ветеринара, овај ће без одлагања извидети да ли и у колико, постоји зараза или сумња на заразу и његов налаз и мишљење треба да се без оклеваша достави надлежној полицијској власти.

Ако се при том утврди да не постоји зараза, чија је пријава обавезна, а ни сумња на такву заразу, онда отпадају горе одређене мере.

Комисија за угушивање заразе.

Члан 40.

Среска власт, чим сазна да се појавила животињска зараза или сумња на њу, дужна је да одмах изашаље свога ветеринара, који ће обавити званичан извид на лицу места.

Извиђају о сточној зарази присуствоваће општински старешина или његов заменик; ну, ако то

није могуће, сам државни ветеринар може извиђај извршити. Том приликом треба испитати се околности, које при том долазе у обзир, а нарочито испитати узрок појави заразе и наредити све што је на темељу овога закона, и наређења изданих на основу овог закона, потребно да се зараза што пре сузбије и настојати, да се одређене мере тачно изврше.

Овом извиђају може присуствовати и општински ветеринар.

Ако је по мишљењу државног ветеринара потребно, овоме извиђају, као члан комисије, може присуствовати и један нарочито за то одређен полицијски чиновник.

Мере кад се сумња да постоји зараза.

Члан 41.

Ако се при извиђају утврди сумња на заразу, за коју постоји обавеза јављања, наредиће се потребне заштитне мере. Ветеринарски преглед ће се поновити у року који одговара природи заразе на коју се сумња.

Ако би се према мишљењу државног ветеринара, само секцијом неке сумњиве животиње могло утврдити да ли постоји зараза, државни ветеринар ће, у случају да нема ни једнога леша, наредити, да се, по извршеној процени убије једна сумњива животиња.

Органи или делови органа, кре, излучени сокови (секрети) и изметине (екскрети) угинуле или убијене животиње могу се послати коме од Министарства Пољопривреде и Вода за то одређеном Заводу, да би се утврдило, да ли постоји зараза.

У исту сврху могу се и на живим животињама извршити дијагностичка цепљења а може се од таквих животиња узети и крв и други потребан материјал.

Чим престане сумња да постоји зараза, за коју постоји обавеза јављања, треба дићи наређене заштитне мере.

Мере за заштиту од сточних зараза и за њихово угушивање.

Члан 42.

Где постоји опасност заразе и докле год та опасност траје, могу се, према природи самога случаја и величини опасности, наредити мере, које су предвиђене у чл. 43., у колико је то потребно с обзиром на сврху, која се има у виду, водећи при том рачуна о приликама и потребама дотичнога места.

Ближе одредбе о примени и извршењу мера за заштиту од зараза и за њихово угушивање прописаће се Правилником.

Члан 43.

Мере за заштиту од зараза и за њихово угушивање су ове:

1) попис, обележавање, издвајање и посматрање животиња, које су оболеле, које су сумњиве и на које се може зараза пренети;

2) ограничење слободног кретања стоке оних поседника, који немају сталног боравишта, нарочито цигана-скитача;

3) ограничење трговине и промета са болесним, сумњивим и таквим животињама, које могу заразу примити, као и са животињама, које могу бити носиоци заразних клиза;

4) ограничење употребе и искоришћавање болесних и сумњивих животиња, њихових сировина и предмета, који су били у додиру са таквим животињама.

Нарочито треба:

а) наредити, да се болесне, сумњиве а и такве животиње, које могу примити заразу, као и пред-

мети, који могу бити носиоци заразних клица не смеју одстранити из за то одређених просторија или места, т. ј. морају се тако чувати, да стално буду у тим просторијама или местима; даље да се животиње, на које може зараза лако прећи, не доводе у такве просторије или места.

При одређивању ових мера треба имати у виду врсту заразе, величину опасности, која прети од заразе и локалне прилике;

б) обуставити даље одпремање стоке и наредити, да се оделе болесна и сумњива грла;

в) забранити изгон стоке на пашу и жировину уопште или изгон стоке из заражених дворишта и заједничку пашу, као и гоњење истим путевима, којима се гони стока из незаражених дворишта;

г) забранити заједничко напајање, заједничко купање и томе слично;

д) ограничити саобраћај лицима, која би могла допринети разношењу заразе.

5) Забранити одржавање сточних сајмова и изложби у месту заразе и најближој околини за све врсте животиња или према приликама и потреби, само за поједине врсте стоке.

6) Наредити лечење болесних а и сумњивих животиња и лечење надзирати.

Ако ветеринар нареди лечење неких животиња а поседник тих животиња пропусти то учинити, дужна је среска власт, ако постоји опасност, да би се болест могла пренети на животиње других поседника, наредити, да се ветеринарско лечење болесних животиња изврши на трошак поседника и то само у таквим случајевима, који су у овом закону изрично означени.

7) Наредити убијање од заразе болесних и сумњивих животиња и то само у таквим случајевима, који су у овом закону изрично означени.

8) Наредити:

а) нешкодљиво уклањање лешева и њихових делова, затим производа, отпадака, простирке и ђубрета од болесних и сумњивих животиња, као и чишћење и дезинфекцију прибора и осталих предмета;

б) чишћење и дезинфекцију товарних рампи, сајмишта (сточних тргова), стаја, торова и т. д. као и путева, којима је ишла болесна или сумњива стока а, у случају потребе, и оних лица и њихове одеће, која су са болесним или сумњивим животињама долазила у додир; напослетку, чишћење и дезинфекцију и таквих животиња, које би могле пренети заразне клице.

Нешкодљиво уклањање врши се довољно дубоким закопавањем на за то одређеним местима, односно термичким или хемијским путем, а, код транспортера по мору, и бацањем у море.

Чишћење и дезинфекција има се обављати под надзором и под руковођењем државног ветеринара или другог којег од среске власти за то одређеног органа.

9) Забранити слободно тумарање (скитање) паса, мачака и других мањих животиња.

10) Наредити цепљење животиња, на које се може зараза пренети.

11) Ставити под надзор животиње марвених трговаца, товитеља стоке, месара и кобасичара као и теглеће животиње, које се употребљавају за рад код рудничких, шумских и бродарских предузећа и других обртних радња.

12) Наредити што је потребно за уређење трговачких товилишта и за уређење места, која служе за пролаз и боравак, храњење, напајање или одмараше животиња.

Код товилишта и предузећа, која су у погледу међународнога промета важна, наредити, да таква

тогишишта и предузећа буду стављена под стални надзор државних ветеринара.

13) Наредити подизање завода и лабораторија за истраживање у ветеринарске сврхе и других сличних установа.

Одговорност општинске власти.

Члан 44.

Општинска власт одговорна је за тачно извршење мера, које се за њено подручје одреде а среска власт је дужна, да је у томе надзире.

Објављивање заразе.

Члан 45.

Чим се установи сточна зараза, за коју постоји обавеза јављања, дужна је среска власт обавестити о појави заразе све општине, које граниче са општином, у којој је зараза установљена а и све остale општине тога среза и саопштити им ветеринарско-полицијске мере, које су одређене за сужбијање заразе.

Општине су дужне, чим о томе пријава стигне, неодложно на уобичајени начин објавити мере, које треба обавезно вршити, да се зараза у њихово подручје не унесе.

Среска власт је дужна без оклевања појаву заразе јавити суседним срезовима а по потреби и војним властима и заводима за одгајивање стоке, а у поморским крајевима и поморским властима.

У исто време послаће среска власт извештај о томе надлежној другостепеној власти и Министарству.

Периодични преглед.

Члан 46.

Док траје сточна зараза, дужна је среска власт да по потреби периодично изашиље свог ветеринара у заражена места.

Лечење.

Члан 47.

Поседници стоке ће лечити своју заражену стоку у колико је то лечење уопште допуштено.

Заражене и сумњиве животиње смеју лечити само ветеринари.

Престанак заразе.

Члан 48.

Ветеринарско-полицијске мере, које су издате за спречавање и угушивање сточних зараза, дићи ће се, чим за њих престане потреба.

Објавиће се да је зараза престала чим прође одређено време по оздрављењу последње болесне животиње у дотичном дворишту, или пошто она буде угинула или убијена а потребна дезинфекција се извршила.

ГЛАВА IV.

Нарочите одредбе за поједине сточне заразе.

Слиnavka и шап (*Aphtae epizooticae*).

Члан 49.

Ако се слиnavka и шап појави појединачно у неком крају, где је до тада није било, може се наредити, да се покољу болесне и сумњиве животиње, ако се може надати да ће се на тај начин њено даље ширење спречити.

Комисији за угушивање заразе, односно надлежном ветеринару, припада право, да предлаже, да ли и у ком опсегу треба да се изврши клање тих животиња.

Да ли ће се ово усвојити или не, одлучује Министарство Пољопривреде и Вода.

Ако се слиnavka и шап знатно расири, може другостепена власт забранити саобраћај папкара из-

међу зараженога и суседног незараженог краја а оставити слободан саобраћај у унутрашњости зараженога краја.

Ако је потребно, може се по одобрењу власти предузети и вештачко инфицирање угрожених животиња, да би се скратило трајање заразе.

Забрањено је употребљавати, прдавати, поклањати а и прерађивати некујано млеко из заражених стаја. Док траје зараза а и опасност од заразе, могу се одредити нарочите мере опрезности у погледу рада млекарских задруга и установа а и у погледу стављања у промет продуката и отпадака од млека из таквих млекара.

Дозволу за клање болесних животиња ради употребе њиховога меса за јавну потрошњу даје надлежни ветеринар.

Члан 50.

У местима и пределима, који су због слинавке и шапа затворени (заразни круг), затим у местима и пределима, који су угрожени, може среска власт ограничити промет са папкарима само у толико у колико тиме не би била спречена исхрана животиња и обављање најпотребнијих привредних по слова.

Члан 51.

Док траје слинавка и шап, треба цигане-скитаче присилити на боравак на определеном им месту.

Члан 52.

Под којим се условима могу употребити млеко, кожа, вуна, рогови, папци и други делови животиња, које су оболеле од слинавке и шапа или сумњиве на те болести, одређује Министар Пољопривреде и Вода наредбом.

Прострел (Anthrax).

Члан 53.

Од животиња, које болују од прострела или за које постоји сумња да болују од те болести, забрањено је употребљавати, искоришћавати, прдавати или поклањати поједине делове, млеко а и млечне производе.

Лечење и операције на таквим животињама смеју вршити само ветеринари а и отварање лешева таквих животиња сме се предузети само под надзором ветеринара.

Са лешева животиња, код којих се установи прострел као и животиња код којих се након клања та болест установи, не сме се скидати кожа него се имају заједно са кожом, длаком и одатцима што пре нешкодљиво уклонити а ако је могуће и спалити.

Министар Пољопривреде и Вода може наредбом одредити под којим се условима лешеви таквих животиња могу прерађивати.

Прописе трећега става овога члана треба примењивати и на лешеве од угинуле или убијене дивљачи, ако је боловала од прострела.

Шуштавац (Gangraena emphysematosa).

Члан 54.

Одредбе, које вреде за прострел вреде у свему и за шуштавац.

Хеморагична септикемија говеди (Septicaemia haemorrhagica bovum).

Члан 55.

Са гледишта ветеринарске полиције прописаће се за сузбијање ове болести Правилником потребне мере.

Беснило (Lyssa).

Члан 56.

1) Свако је обавезан своју а и поверену му животињу одмах убити или је издвајањем учинити безопасном, ако се на њој покажу знаци беснила, или ако се опазе само такви знаци, по којима се може наслућивати, да ће се код животиње појавити беснило.

2) Животиње, код којих се појавило беснило, а и псе и мачке, за које се сумња, да су бесне треба побити. Побити треба и оне псе и мачке за које се може утврдити, да су са бесним животињама или на беснило сумњивим псима и мачкама дошли у додир.

Ако псето или мачка уједе човека, такву животињу треба по могућности на сигурно место затворити и ставити под ветеринарски надзор.

Остале домаће животиње, осим паса и мачака, за које постоји сумња да су уједене од побеснелих животиња или су са овима биле у додиру имају се оделити и држати под ветеринарским надзором и то коњи и говеда најмање шест месеци а свиње, овце и козе три месеца, ако поседник не пристане да се одмах убију.

Ове животиње сумњиве на беснило, ако се изузетно ставе под затвор сме лечити само ветеринар.

3) Ако власт сазна, да се неко бесно или сумњиво псето скита, има одмах наредити да се оно ухвати или убије. О томе треба обавестити и суседне власти.

4) Среска власт може наредити хајку против вукова и лисица да се побију ако међу њима влада беснило.

5) Забрањено је клати бесне и на беснило сумњиве животиње као и употребљавати, продавати или поклањати поједине њихове делове, млеко а и друге продукте од таквих животиња.

6) Са лешева од угинулих или убијених бесних или сумњивих животиња не сме се скидати кожа, већ ће се такви лешеви са кожом, длаком или од патцима нешкодљиво уклонити, а ако је могуће и спалити.

7) Лешеви се смеју отварати само под надзором ветеринара.

Члан 57.

У зараженим местима а и у крајевима где постоји опасност, да ће се појавити беснило или да ће се оно расирити, морају се предузети било засебно било у вези једна с другом следеће мере:

а) да се пси попишу и обележе нарочитим знакама на огрлици и т. д.;

б) да се пси држе на ланцу;

в) да се пси, који се не држе на ланцу, снабдују сигурном корпом на њушци или воде на узици;

г) да се пси воде на узици и да имају корпу на њушци;

д) да се забрани скитање мачака.

ћ) да се побију пси и мачке за које се нађе да се не држе према горе наређеним прописима.

У случајевима поменутим под тачком ћ) може се одустати од убијања паса само у нарочитог обзира вредним случајевима, а и то само под условом, да ће се дотични пас на трошак поседника држати на сигурном месту под надзором ветеринара тако дugo, док мине опасност, да би се беснило појавити могло.

За полицијске, ловачке и чобанске псе и за псе за тегљење могу се учинити извесни изузетци од горњих прописа.

Члан 58.

Ако би се беснило расирило међу псима у јачој мери на подручју које општине (града) или ако се узастопче појаве нови случајеви, може другостепена

власт наредити, да се поубијају сви пси и мачке на подручју такве општине (града).

Држање паса.

Члан 59.

Да би се умањили случајеви беснила, дужна је свака другостепена власт у року од године дана, рачунајући од дана кад овај закон стане на снагу, прописати Правилник о држању паса и њиме завести порез на псе (псетарину), чиме ће се ограничити држање непотребних паса.

Приход од псетарине тече у целости у општинску ветеринарску закладу.

Правилник о држању паса одобрава Министар Пољопривреде и Вода.

Сакагија (Malleus).

Члан 60.

Животиње, које болују од сакагије, по наредби власти ће се одмах убити.

Животиње које су само сумњиве на сакагију, треба држати одељено а под надзором власти. Забрањено је клање сакагичних и на сакагију сумњивих животиња. Чим се установи сумња на ову болест, треба сумњиве животиње подврти дијагностичком поступку по упуштвима, која ће се издати Правилником.

Док се сигурно не утврди да ли је грло сакагично или није, има се овај поступак понављати.

Животиње, које су биле у истим просторијама са животињама болесним од сакагије или сумњивим на ову болест или су у опште дошли у додир са таквим животињама, морају се држати у засебним просторијама под ветеринарским надзором све дотле, док сумња на заразу постоји. Са таквим животињама треба поступити како је у ставу другом одређено.

Уз мере опрезности и према приликама места може среска власт дозволити употребу таквих животиња за рад.

Другостепена власт може наредити убијање сумњивих животиња:

1) ако се државни ветеринар, на основу извиђаја и ошажених знакова, изјасни да је велика вероватност да постоји зараза;

2) ако су прилике такве, да се другим мерама, које би биле наређене по овом закону, не може даље ширење заразе успешно спречити;

3) ако се и након примењеног дијагностичког поступка није могла отклонити сумња на заразу, а поседник животиње не пристаје, да се на његов трошак врши даље посматрање или ако се животиње, које су стављене под затвор, употребе против забране за рад, или ако се ове затекну изван просторија, које су одређене за њих, или на местима, камо нису смеле доћи.

Министар Пољопривреде и Вода може наредити убијање сумњивих животиња, ако је то нарочито потребно, да се зараза што пре угуши.

Лешеви угинулих или убијених животиња, које су боловале од сакагије или су биле сумњиве да болују од сакагије, морају се са кожом, длаком и отпадима, по упуштвима ветеринара, безопасно уклонити и укопати а, где је то могуће, спалити.

Секције на лешевима таквих животиња могу се вршити само под надзором ветеринара.

Министар Пољопривреде и Вода може наредбом одредити под којим се условима ипак могу такви лешеви прерађивати.

Министар Пољопривреде и Вода овлашћује се да за једнокопитаре, који су предмет професионалне трговине или обрта, а немају сталног борављења, пропише нарочите мере.

Овче богиње (*Variola ovina*).

Члан 61.

Ако се овче богиње установе а не могу се оделити здраве од болесних животиња, или ако се зараза у стаду јако рашери, може среска власт наредити, да се изврши цепљење свих још здравих грла.

Од цепљења се може одустати по жељи сопственика ако се овај обвеже, да ће здрава грла дотичнога стада поклати у року од десет дана рачунајући од дана, када је зараза установљена.

Ако постоји опасност, да се зараза пренесе и на суседна стада, може среска власт наредити цепљење оних стада која су изложена заражењу.

Са цепљеним овцама треба поступити као и са овцама болесним од богиња. Изузети су дозвољени само онда, ако су овце цепљене по некој методи, услед које не постоји опасност разношења заразе.

Члан 62.

Забрањено је клати овце, које болују од богиња ради употребе њиховога меса за људску храну.

Лешеви угинулих или убијених оваца, које су боловале од богиња, имају се са кожом, вуном и отпацима безопасно уклонити а где је могуће и спалити.

У колико су изузети од одредаба овога члана могући, прописаће Министар Польопривреде и Вода Правилником.

Шуга (*Scabies*) код копитара, оваца и коза.

Члан 63.

Коњи, магарци, мазге, муле, овце и козе, које болују од шуге или су сумњиве, да су шугаве, морају се подврти лечењу, ако поседник не пристане да се побију.

Поред тога може се наредити убијање шугавих животиња, ако их поседник не лечи по упутству ветеринара.

Одредбе првога и другога става треба примењивати и на псе и мачке.

Угинула шугава дивљач има се безопасно уклонити.

Ако се шуга појави код других животиња осим горе наведених, имаде се и са овима поступити по прописима овога члана.

Полна зараза код коња (*Exanthema coitale paralyticum, Dourine*).

Члан 64.

Грла која болују од полне заразе или су сумњива да су болесна или да су се могла заразити, не смеју се употребити за опасивање.

Кобиле, које су заражене или биле заражене овом заразом искључују се трајно од приплода, па и онда, када би изгледало, да су сасвим оздравиле. Стога се морају на левој страни врата жигосати словом D.

Пастуви, за које се утврди, да су заразили опасне кобиле, а и пастуви, за које се утврди, да болују од ове болести, или који су скакали на кобиле, које су за време опасивања биле болесне, имају се ушкапити.

Чим се установе први случајеви заразе или сумње на заразу, има се у дотичном крају забранити пуштање кобила под пастуве све дотле, док се не утврди, које су животиње болесне, које су кобиле подвођене под болесне пастуве и који су пастуви опасивали болесне кобиле. У ту сврху треба наредити, да ветеринар у дотичном крају прегледа све приплодне кобиле и пастуве.

Докле постоји забрана, кобиле се смеју опасити само уз нарочито одобрење и ако их је пре тога прегледао ветеринар.

У пределима, у којима је владала ова зараза, а пре сезоне опасивања, обавиће се преглед свих приплодних кобила и пастува.

Ако се ова зараза рашири у већој мери, наредиће Министар Пољопривреде и Вода што према околностима буде држао потребним, да се болест што брже сузбије и њено даље ширење спречи.

Полна оспа коња и говеди (*Exanthema vesiculosum coitale*).

Члан 65.

Коњима и говедима, која болују од полне оспе, или су сумњива на ту болест, има се спречити напрење, док потпуно не оздраве.

Свињска куга и свињска зараза (*Pestis suum et Septicaemia haemorrhagica suum*).

Члан 66.

a) свињска куга.

Ако се с обзиром на постојеће прилике може очекивати, да ће се убијањем болесних или сумњивих свиња брже угушити ова болест у једноме крају, може Министар Пољопривреде и Вода наредити да се такве свиње покољу.

Министар Пољопривреде и Вода може наредити, да се цепе од свињске куге угрожене свиње, то јест оне, које су у опасности, да би се могле заразити и болест даље разнети.

Са гледишта ветеринарске полиције треба са цепљеним свињама, ако су цепљене вирусом, поступити као и са болеснима од свињске куге.

б) свињска зараза.

Са гледишта ветеринарске полиције прописаће се за сузбијање ове болести Правилником потребне мере.

Врбанац (црвени ветар) код свиња (*Erysipelas suis*).

Члан 67.

Ако се међу свињама појави врбанац, може се наредити, да се цепе угрожене свиње т.ј. оне, које су у опасности да се заразе.

Министар Пољопривреде и Вода може наредити, да се цепљење обави и у другим случајевима, ако се за то укаже нарочита потреба.

Плућна зараза код говеди (*Pleuropneumonia contagiosa bovum*).

Члан 68.

Чим се званично утврди да ова болест постоји код говеди или да постоји сумња на ту болест, треба одмах сва говеда, која се налазе у истом дворишту или месту, пописати и обележити видним знаком.

Ове животиње се не смеју удаљивати из дворишта, где су смештене осим ако то нареди полицијска власт и то само ради клања.

Члан 69.

Министар Пољопривреде и Вода може дати награду из државних средстава ономе, ко пријави полицијској власти, да прикривено влада ова зараза и ако се утврди, да та пријава одговара стварности.

Члан 70.

Сва говеда од ове заразе болесна, или на њу сумњива или сумњива да су се могла заразити, имају се поклати.

На исти начин треба поступити и с оним чордама (целепима) и са оним транспортима говеди, која се превозе жељезницом или бродом и међу којима се констатује ова зараза.

За говеда, за која се само сумња, да су заражена, може Министар Пољопривреде и Вода одобрити, да се не покољу, али она остају под ветеринарско-полицијским надзором шест месеци; а ако би се међу њима у току тога времена утврдила зараза и на једном грлу, морају се сва та говеда поклати.

Члан 71.

Ако се ова зараза констатује ма само у једном дворишту, има се наредити затвор за сва говеда дотичног места; а ако се појави у више дворишта истога места треба затворити и сва околна угрожена места.

Ако се пак појави зараза на заједничкој паши имају се ставити под затвор сва говеда из дотичног села.

Члан 72.

Месо од говеди, која су по наредби власти поклана, сме се употребити за потрошњу, ако се по мишљењу ветеринара то може одобрити. Лешеви од ове заразе угинулих а и због ње покланих животиња, код којих се нађе, да им месо није за потрошњу, имају се безопасно уклонити или уништити.

Коже, кости, папци и рогови, угинуле или због ове заразе поклане говеди, могу се искористити под условима, који ће се прописати наредбом.

Члан 73.

Ако је број покланих говеди толики, да није могуће, да се њихово месо потроши у зараженом подручју, а ни у подручју најближе околине, дозвољено је превести њихово месо, уз уверење надлежног државног ветеринара, и у друга места, па и

до најближе жељезничке или бродарске станице, а одатле жељезницом или бродом до места потрошње.

Под којим се условима могу говеда сумњива на ову заразу одпремити жељезницом или бродом у јавне кланице другог којег места, прописаће Министар Пољопривреде и Вода.

Члан 74.

Чим се уклони и последње болесно или сумњиво говече из дворишта или стајалишта, има се под надзором државног ветеринара извршити што брижљивија дезинфекција штала, стајалишта, ђубришта, спрата, оруђа и т. д.

Члан 75.

Дворишта, односно места где су говеда стајала остају под затвором све дотле, док не протекне осам дана од како је извршена дезинфекција. Затвор села или читаве општине укида се тек онда кад прође осам дана по извршењу дезинфекције свих заражених дворишта или осталих места у селу.

Члан 76.

Ако се које болесно или сумњиво грло затече на употреби противно забрани или се затече изван одређеног простора, или на месту где није смело доћи, спрска власт или комисија за угушивање заразе може наредити, да се то грло закоље.

Без дозволе власти забрањено је цепљење против плућне заразе.

Говеђа куга (*Pestis bovina*).

Дужност пријављивања.

Члан 77.

Што се тиче дужности пријављивања о појави говеђе куге, вреде опште одредбе овога закона.

Док прети опасност од уноса говеђе куге из заражених крајева суседне које државе, одредиће Министар Пољопривреде и Вода, што је потребно за пријаву оболења или угинућа говеди у крајевима, који су угрожени.

Министар Пољопривреде и Вода може дати награду из државних средстава оним лицима, која пријаве прве случајеве говеђе куге, а која то нису обавезна иначе учинити, а исто тако и лицима која пријаве, да су говеда против забране увежена, као и лицима, која пријаве прекршаје прописа који се односе на говеђу кугу.

Члан 78.

Што се тиче привремених мера, вреде опште одредбе овога закона.

Ако се појави опасност од говеђе куге, може Министар Пољопривреде и Вода наредити:

а) да се говеда а према приликама и остале до маће животиње купљене у другим местима смеју тек онда сместити међу домаћа говеда, ако су пре тога извесно време, које ће се одредити наредбом, биле посматране на неком удаљеном месту и пошто се на тај начин утврди, да су сасвим здраве и несумњиве.

Већи чопори и стада придошли стоке имају се у том случају одвојено чувати и неговати;

б) да се лицима, означенним у чл. 33., забрани улаз у туђе штале и места где се стока држи.

Комисија за угушивање говеђе куге.

Члан 79.

Кад је у питању говеђа куга или сумња на њу, има политичка (полицијска) власт да изашаље и једног полицијског чиновника као члана комисије, који ће се старати, да се наређене ветеринарско-полицијске мере тачно изврше.

У комисију улазе: државни ветеринар, полицијски чиновник и општински старешина или његов заменик.

Мере, кад се сумња да има говеђе куге.

Члан 80.

Кад постоји сумња на говеђу кугу, наредиће комисија мере прописане у чл. 42. и 43. а извршиће се још и ове:

а) пописати сва говеда, овце, козе и свиње у месту и прегледати здравствено стање стоке;

б) наредити одвојени затвор оних стаја и дворишта, у којима се налазе сумњива грла а и таква, која су с њима у додиру била; даље, примењиваће се одредбе чл. 43. и поставиће се за ту стоку нарочити чувари;

в) наредити да се сваки случај оболења или угинућа поменутих врста стоке има неодложно пријавити. Док је комисија у месту, има се то њој јавити;

г) забранити закопавање угинулих грла или њихово уклањање на ма који други начин, док се не види, од какве болести су угинула, а дотле онемогућити, да се лешевима приближе људи или стока.

Према наређењу комисије могу се предузети и секције.

Лешеви угинулих или убијених грла имају се уклонити на безопасан начин;

д) одредити, да се клање стоке из штала или других места, која нису сумњива може предузети само по одобрењу комисије и под надзором државног ветеринара.

За употребу меса и коже од ових животиња, код којих после клања ветеринар утврди, да су здраве, важе одредбе чл. 81. тач. в) и г).

Ако се на закланом говечету установе и најмањи знаци говеђе куге, има се поступити по одредбама чл. 81. тач. б).

Ако се на јавним кланицама, или на сајмовима, на које долази стока намењена искључиво клању, појави сумња на говеђу кугу, онда се има наредити издвајање сумњиве стоке сходно одредбама овога закона.

Мере над је говеђа куга установљена.

Члан 81.

Када се установи говеђа куга, има се за заражено двориште (посед, мајур, шталу) наредити ово:

а) да се под надзором комисије одмах покољу сва оболела говеда, а и остала говеда из исте стаје а и она, која су са њима била у додиру путем заједничких чувара, шталског прибора, места за напајање и т. д.

Комисија има право наредити, да се покољу и говеда, која се налазе на другом месту истога дворишта, а евентуално и у другим двориштима, ако постоји оправдана сумња, да се зараза могла и тамо пренети;

б) говеда, која су од говеђе куге угинула, или због ње убијена, имају се одмах спалити или кемијским начином безопасно уништити или са кожом и длаком прописно дубоко закопати. Кожа се има унакрст испресецати. Места на којима се закопавају овакви лешеви, за које вреде одредбе чл. 30. и 31. овога закона, имају се ставити под стражу, како би се спречио сваки приступ до њих;

в) месо од оних говеди, која су поклана због сумње да су заражена, а ветеринарским прегледом се утврди да су била здрава, може се потрошити у месту, где су говеда поклана а може се отпремити и у које друге место ради потрошње или само уз по-

требне мере опрезности, које ће се прописати наредбом;

г) коже од говеди, која се помињу под в), могу се употребити и у кожарницама, ако се после клања одмах прописно дезинфекцију;

д) ако су сва говеда, која се налазе у зараженим шталама поклана, а у таквим шталама има и мањи број овца и коза, онда се имају и ове поклати. Даљи поступак са покланим овцама и козама зависи од ветеринарског налаза пре и после клања.

Велика стада овца и коза, која су смештена у оваквим шталама, а и у шталама, које су са овима у вези, чуваће се одвојено и под надзором кроз 21 дан.

Псе, мачке, питоме зечеве, пернату живину треба држати затворену изван говеђих штала, а које се затекну у зараженим шталама, или изван одређеног им места, треба поклати.

Свиње пак морају се строго контумацирати;

ђ) на дворишта, у којима има или је било заражених говеди, овца и коза или таквих грла, која су са зараженим била у додиру, има се ставити натпис „Говеђа куга”.

Оваква дворишта имају се ставити под стражу а по потреби затворити и војском;

е) без нарочите дозволе комисије могу се пуштати у таква дворишта само органи безбедности, судска лица, свештеници, лекари и бабице, ради вршења њихове дужности. Приступ поменутих лица у ова дворишта и њихов боравак у њима, може комисија, ако пронађе потребним и надзирати.

Ну без те дозволе:

1) не сме се изнети никакав предмет из зараженог дворишта;

2) ни један становник не сме изаћи из тога дворишта и доћи у додир са осталим становницима места;

ж) сва лица која излазе из зараженога дворишта имају да се подвргну ваљаном чишћењу;

з) места, у којима су боравиле заражене животиње, а тако исто и све ствари, које су биле у додиру са зараженом стоком, као и отпаци те стоке имају се одмах прописно очистити и дезинфекцијати.

Ако се такве ствари не могу дезинфекцијати или немају веће вредности имају се уништити;

и) дезинфекцијати треба и одела оних лица, која су била у додиру са мртвом или живом зараженом стоком, или су била запослена при дезинфекцији, а ако су одела мање вредности, треба их спалити.

Горе споменута лица треба да ваљано очисте и своје тело;

ј) дезинфекција мора се вршити под надзором државног ветеринара.

Мере у самом зараженом месту.

Члан 82.

Свако заражено место, треба да се као такво видно означи. У таквим местима имају се поред наведених мера извршити још и ове:

а) док зараза траје, имају се овце, козе и свиње уклонити из стаја, где су смештена говеда;

б) све домаће животиње треба одвојено држати од говеђих стаја а псе и мачке, који се скитају, побити;

в) лица, која долазе из зараженог места имају се подврти одредбама чл. 81. под ж) и и);

г) из незаражених стаја треба ћубре сваки дан износити;

д) забранити одржавање вашара и свако скупљање стоке а и људи, а тако исто може се забранити да људи из зараженог места полазе на такве скупове изван свога места;

ђ) говеда, овце, козе и свиње доводиће се у заражено место само у толиком броју, колико је потребно за исхрану;

е) превоз говеди, оваца, коза и свиња па и животињских сировина, жељезницом или бродом може се допустити само уз мере, које искључују опасност ширења заразе;

ж) забранити извоз и провоз сена, сламе и других предмета, помоћу којих се може разнети зараза.

По потреби могу се заражена места, или само поједини делови места, опколити и војничким кордоном;

з) ако се зараза појави за време польских радова, онда се одређене мере могу проширити и до границе дотичнога атара а становницима, чија дворишта нису још заражена, може се допустити, да са својим запрегама врше польске радове, али уз потребне мере опрезности.

Нарочите мере у већим местима.

Члан 83.

Ако се говеђа куга појави у вароши или у већем којем месту, а у мањем обиму, комисија, ако то прилике допуштају, може попис стоке и остале мере применити само на поједине делове вароши или дотичнога места.

Објављивање о појави говеђе куге.

Члан 84.

Чим се говеђа куга негде установи, дужна је среска власт о томе једмах брзојазним путем известити надлежну другостепену власт а истовремено непосредно и Министарство Пољопривреде и Вода.

Сем тога дужна је среска власт то објавити у своме срезу и о том истовремено најкрајним путем обавестити и све суседне среске власти.

Таква објава има се непосредно послати и општинама, за које се сумња, да је и код њих зараза унета.

Ако заражено место није удаљено више од 75 километара од државне границе, онда је дужна среска власт о појави говеђе куге обавестити и до-тичну пограничну власт суседне државе.

Другостепена власт ће то објавити у своме подручју, а истовремено о томе обавестити и све суседне области па и оне даље, са којима је у саобраћају. У случајевима, који су означени у чл. 86., има се објава о установљењу говеђе куге послати у свим правцима, где се предпоставља, да се зараза могла пренети. Када се установи и сумња на говеђу кугу, дужна је среска власт одмах и непосредно о томе брзојавно известити Министарство Пољопривреде и Вода и надлежну другостепену власт.

Заразни круг.

Члан 85.

Ако се говеђа куга појави у једном месту, изузев вароши и већа места, за која се имају применити изузетно одредбе чл. 83. — прогласиће другостепена власт цео предео у полупречнику од најмање 20 километара рачунајући од зараженог места као заразни круг и одредити да се у том заразном кругу врше следеће одредбе :

а) општинске старешине ће преbroјати и пописати на своме подручју говеда, овце, козе и свиње и по потреби сву ту стоку и жигосати. Свака промена у бројном стању те стоке има да се јави општинском старешини;

б) сваки случај оболења или угинућа којег грла од пописане стоке има да се одмах јави општинском старешини а овај јавља то среској власти, односно комисији;

в) угинула грла имају се на месту, где угину покрити и чувати од сваког приступа до даљег наређења;

г) за увоз и провоз говеди, оваца, коза и свиња у и кроз заражени круг, тако исто и за провоз суве сточне хране и сламе, потребна је нарочита дозвола надлежне полицијске власти;

д) провоз такве стоке жељезницом и бродовима допуштен је само под условима чл. 82. тачке е);

ђ) сточни сајмови само за локалну потребу смеју се држати условно и само са дозволом Министра Пољопривреде и Вода, који ће прописати за то потребне услове;

е) забрањује се извозити из зараженога круга говеда, овце, козе, свиње, непрану вуну, длаку, чекиње, нетопљен лој, папке и рогове, суву сточну храну, сламу, простијку и ѡубре;

ж) само изузетно и под довољном контролом може другостепена власт допустити извоз стоке за клање, сточне хране и сламе из зараженога круга у који други срез исте Области; а ако се стока за клање, сточна храна и слама намерава извести на подручје које друге Области; онда је потребна дозвола и те Области;

з) што се тиче меса, говеђих, овчих, козјих и свињских кожа и других сточних сировина од здраве стоке или онакве, која је због сумње поклана па је нађена од ветеринара да је здрава, примењују се одредбе чл. 81., под в) и г);

и) ако постоји опасност за ширење заразе има се у местима, која граниче са зараженим местима, забранити изгон стоке у пашу.

Мере ако се појави говеђа куга у транспортима.

Члан 86.

Ако се званично установи говеђа куга у једном чопору (стаду) на путу, броду или жељезници, онда

се имају сва грла без разлике, и болесна и здрава, што пре поклати. Са покланом стоком има се поступити по одредбама садржаним у тач. б) чл. 81. а са њиве стоке, по одредбама садржаним у тачки и истога члана.

Лечење.

Члан 87.

Забрањено је лечити и цепити стоку болесну од говеђе куге без одобрења Министарства Пољопривреде и Вода.

Престанак говеђе куге.

Члан 88.

Да је говеђа куга у неком месту престала, објавиће се тек онда, кад прође 20 дана по угинућу, клају или убијају последњег болесног или од те болести сумњивог грла и када је у сваком таквом случају извршена дезинфекција а није се појавио ни један нови случај болести.

Среска власт може и после дезинфекције и престанка заразе забранити да се у места, дворишта и стаје, где је било заразе за неко време здрава стока доводи.

Пашњаци на којима су пасла заражена или сумњива говеда не смеју се употребљавати док то власт не одобри.

Члан 89.

При појави говеђе куге на којој другој врсти животиња, примениће се исте мере као и код говеди.

Колера пернате живине и кокошја куга (*Cholera gallinarum et pestis avium*).

Члан 90.

Ако се ове заразе појаве само у појединим случајевима у крају, у коме их већ дуже времена није

било, може среска власт наредити, да се побије односно покоље сва од заразе болесна и сумњива перната живина, ако се верује, да ће се зараза тиме угушити.

Говеђа туберкулоза у оним облицима, који ће се означити наредбом.

Члан 91.

За говеда, код којих је утврђена туберкулоза (сушкица) у оним облицима, који ће се означити путем наредбе, може Министар Пољопривреде и Вода наредити да се покољу.

Ако ово клање није наређено, имају се наредити заштитне мере, да се зараза не би даље ширила.

Млеко од крава, код којих је утврђена туберкулоза у оним облицима, који ће се означити наредбом или ако постоји само сумња, да оно потиче од таквих говеди, не сме се употребљавати пре него што се на сходан начин учини нешкодљивим.

На који начин ће се овакво млеко учинити нешкодљивим, прописаће се наредбом.

Млеко од крава, код којих се установи туберкулоза на вимену, не сме се у опште употребљавати ни као храна за људе ни за прављење млечних производа.

Члан 92.

Министар Пољопривреде и Вода може одредити државну потпору оним поседницима говеди, који се обавежу да ће уз услове, који ће се наредбом одредити, подесним методама радити на сузбијању туберкулозе у своме запату.

ГЛАВА V.

Нарочита наређења о стоци за клање и о трговачкој стоци.

Члан 93.

До сада побрђане одредбе овога закона примењују се и на кланице а и на друге установе, где се стока за клање смешта и коље; даље на контумационе штале поморских лазарета и контумационе штале у опште као и на стоку за клање, која се у њима налази.

Дужности комисије за угушивање заразе преносе се у овом случају на ветеринаре којима је повериен надзор у таквим установама.

ГЛАВА VI.

Одштета за угинуле и убијене животиње и за уништене предмете.

Члан 94.

За преживаре, једнокопитаре и свиње што се, изузев случајеве побрђане у чл. 56., 57., 58. и 63. убијају на изричну наредбу власти, или за које се докаже, да су угинуле услед цепљења (калемљења), које је власт наредила затим за предмете (изузев ћубре), који су при дезинфекцији били уништени, даће се из државне благајне одштета према одредбама овога закона.

Члан 95.

Животиње, које су по наређењу власти убијене или које су угинуле, па се према чл. 100. и 101. не уступе поседнику, треба да се у корист државног фонда (чл. 110.) по могућности што боље уновче.

Члан 96.

Одштету, која се има дати, треба исплатити ономе лицу, у чијем је поседу била животиња, када

је убијена или угинула, односно у чијем је поседу био предмет, када је уништен, ако није нико други познат који би имао право на ту одштету.

После ове исплате не може нико трећи тражити одштету од државе.

Члан 97.

За оне преживаре, једнокопитаре свиње или пернату живину, што се убијају или кољу по наредби власти и за које се секцијом установи, да нису били болесни од наслуђивање заразе, ради које су утамањени, а и за преживаре, једнокопитаре и свиње, кад угину услед цепљења, које је власт наредила и, напослетку, за уништене предмете, — има се исплатити као отштета обична вредност.

За преживаре, једнокопитаре и свиње, кад се по наређењу власти побију или покољу, а при секцији се установи да су заиста заражени заразом, ради које је наређено да се утамане, има се, у случајевима сливавке и шапа, говеђе куге и плућне заразе, исплатити одштета од 90%, а у случајевима свињске куге, сакагије, полне заразе код коња и туберкулозе 70% обичне вредности.

Члан 98.

Изузев при туберкулози, има се вредност код преживара, једнокопитара и свиња одредити без обзира колико је грло изгубило од вредности због цепљења (калемљења) или због саме заразе.

Обична се вредност има утврдити проценом и то, ако су упитању животиње, које треба побити или поклрати, пре него се побију или покољу.

Само у нарочито хитним случајевима може се убијање — клање обавити пре процене.

Комисија за процену састоји се од три члана, и то: од два за то нарочито заклета процениоца и од ветеринара, кога одреди среска власт.

Ако се чланови комисије за процену сложе у процени, треба одштету по томе одредити; ако се разилазе у мишљењу, просечна процена узеће се у обзир.

Члан 99.

Одштета се неће давати у доле побројаним случајевима већ ће место ње поседник добити суму од продаје употребљивих делова убијених животиња а по одбитку службених трошка:

а) ако поседник, његов заменик или намештеник пропусти, да у прописаном року поднесе пријаву, да се појавила зараза или сумња на њу, или ако једно од ових лица у чему другом прекрши ветеринарско-полициске прописе, који се односе на ту заразу;

б) ако је поседник, његов заменик или намештеник сам крив, што се појавила зараза, набавком болесног или сумњивог живинчeta, чије му је болесно или сумњиво стање било или је морало бити познато;

в) ако је поседник, његов заменик или намештеник имао прилику, да своје животиње сачува од заразе цепљењем, које власт препоручује а ту прилику не употреби;

г) ако се зараза покаже најпре код оне животиње, која је увезена из иностранства и то за време, које ће се одредити наредбом а не би се могло доказати, да се исто живинче заразило тек пошто је увезено; или ако би се код које увезене животиње после клања и на темељу секције утврдило, да је ова животиња увезена као заражена;

д) ако би се употреба меса од животиње, изузев једнокопитаре, морала забранити за људску храну из разлога, који нису у вези са дотичном заразом и који се по свој прилици не би могли уклонити ни онда, кад не би животиња била убијена.

Члан 100.

Ако се животиње допреме повредом одредбе о затвору државне границе или зараженог места, губи поседник свако право на било ма какву одштету или утржак од продаје употребљивих делова за животиње убијене по наређењу власти.

Члан 101.

За животиње које се допреме у заразни круг где влада говећа куга, губи поседник свако право на било ма какву одштету или утржак од продаје употребљивих делова животиње убијене по наређењу власти.

Члан 102.

За животиње и предмете, који су државна својина не припада никаква одштета.

Услучају да власт нареди да се убије државно грло, које је дато некоме на чување и држање с правом да после извесног времена буде његова својина, исплаћује се држаоцу дотичне животиње као одштета онај део процењене вредности, који му припада за оно време, колико је држао у нези ову животињу и то само онда ако се утврди, да болест, ради које је убијање одређено није наступила кризицом држаоца.

Уступање животиња (животињских делова) поседнику место одштете.

Члан 103.

Поседнику убијених или угинулих животиња може на његову молбу место одштете (чл. 97.) или утршка (чл. 99.) комисија допустити употребу животиња или њихових делова, за које се нађе, да се могу употребити за исхрану или техничку прераду, ако се употреба обавља по пропису и ако је зајемчено да држава, у случајевима по чл 97., неће имати осим трошкова интервенције државнога ветеринара

никаквих других трошкова, а, у случајевима по чл. 99., уопште никаквих трошкова.

У случајевима по чл. 99., могу се животиње уступити поседнику и против његове воље.

Искључење државне одштете код стоке за клање.

Члан 104.

За стоку, која се налази на нарочитим сајмовима стоке за клање, у кланицама и другим кланичним установама, или на путу за њих, не вреде одредбе овога закона о одштети из државне благајне, те се за такву стоку, ако буде убијена, или ако угине, неће дати одштета. Заклане ће се животиње оставити поседнику по чл. 103., ако је зајемчено, да ће се нешкодљиво употребити.

Надлежност досуђивања одштете.

Члан 105.

Решења о давању одштете и утршка (Гл. VI.) доноси у првом степену Велики Жупан а у другом и последњем степену Министар Пољопривреде и Вода.

Жалба се подноси у року од 15 дана.

Право жалбе има такође и држава.

Одлука и ликвидација досуђене одштете или утршка има се извршити што је брже могуће, а најдаље у року од три месеца.

Потпоре код губитка стоке од прострела и шуштавца.

Члан 106.

Поседницима говеди и једнокопитара угинулих од прострела, затим поседницима говеди, угинулих од шуштавца, може давати Министар Пољопри-

вреде и Вода помоћ до половине обичне вредности угинулих животиња.

Обична вредност ће се установити по одредбама чл. 98. без обзира на умањену вредност, која је настала због заразе.

У случајевима по чл. 99., 100. и 101. не сме се давати помоћ.

ГЛАВА VII.

Подмиривање трошкова за мере против сточних зараза. Трошкови, који падају на терет државе, општине или поседника стоке.

Члан 107.

1) На терет државе падају ови трошкови:

а) надзор и затвор границе према суседним државама;

б) војни затвор места или заражене околице;

в) дневнице и путни трошкови државних ветеринара при службеним извидима ради установљења сточних зараза, мотрења, одређеног дијагностичког цепљења и вештачког заражења; даље ради прегледа животиња, које се налазе у зараженој општини или њеној околини и ради установљења болести код стоке, која је на путу оболела или пронађена сумњивом на заразне болести и, најзад, за завршну ревизију;

г) одређено жигосање болесних или због болести или због заражења сумњивих животиња;

д) набавка материјала за дијагностичко, заштитно и лековито цепљење, ако је цепљење власт наредила;

ђ) одштета и помоћ које се дају по одредбама чл. 94., 97., 102. и 106.;

е) награде прописане у чл. 69., 77. и 92.

2) На терет општине (града) падају ови трошкови:

За извршење месних мера за заштиту, за отпрему лешева и животињских отпадака, за нешкодљиво уклањање истих, за набавку дезинфекцијоних средстава, као и за земљиште и постројења, која су за то потребна.

Ако се општина не постара за земљиште, које је потребно ради укопавања животињских лешева и отпадака и ако га прописно не уреди, онда се то има на рачун општине извршити.

На рачун општине падају такође трошкови за особље, које помаже код наређених дијагностичких цепљења и вештачког заражења.

3) На терет поседника падају ови трошкови:

а) за затвор, одељивање, неговање, лечење, убијање, односно клање његових животиња на његовом имену;

б) за ветеринарски преглед под затвор стављених или одељених животиња појединих власника, када се оне товаре или отпремају изван затвореног подручја као и трошкови за службени спровод при отпремању жељезницом, бродом или колима;

в) за заштитно и лековито цепљење кад се то врши на захтев поседника животиње;

г) за чишћење пре раскужења, као и трошкови за радну снагу, потребну при раскужењу;

д) за затвор и одељивање стоке, која је при путовању нађена болесном од заразе или сумњивом на заразу.

Члан 108.

Трошкови, који по одредбама овога закона падају на терет државе, имаду се осигурати државним буџетом.

Члан 109.

Ако се трошкови за коју превентивну меру при сузбијању животињских зараза не могу покрити на

основу одредаба овога закона, за њихово покриће издаје наређење Министар Пољопривреде и Вода споразумно са надлежним Министрима.

ГЛАВА VIII.

Државни фонд за сузбијање сточних зараза.

Члан 110.

Ради делимичног покрића трошкова, који по одредбама овога Закона падају на терет државе, установљава се „Државни Фонд за сузбијање сточних зараза“.

Овоме Фонду припадају новчане казне за учињене иступе и преступе и чисти добитак од продане стоке, сточних производа и предмета заплењених по овом Закону (Глава IX).

Ближе одредбе о руковању са имовином овог Фонда прописаће Министар Пољопривреде и Вода у споразуму са Министром Финансија.

ГЛАВА IX.

Казне.

Члан 111.

У колико дело не потпада под тежу казну казниће се:

Ко поступи противно прописима одредаба чланова 10., 11., 13., 15., 17., 20., 21., 23., 24., 26., 27., 30., 33., 34., 35., 36., 38., 39., 43., 47., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 72., 75., 76., 77., 78., 80., 81., 82., 85., 86., 87., 88., 90., 91. и 93. овога закона и на основу ових чланова изданих наређења, казниће се због иступа (прекршаја) новчаном казном до 900.— динара или затвором до 30 дана.

Члан 112.

Ко поступи противно одредбама чл. 7. и 8. овога закона и на основу ових чланова издатих наређења, казниће се због преступа новчаном казном до 5.000 динара или затвором до шест месеци у колико дело не потпада под тежу казну.

Члан 113.

Ко поступи противно осталим одредбама овога закона и на основу ових чланова издатих наређења, казниће се, у колико закон друкчије не одређује, због иступа (прекршаја) новчаном казном до 900.— динара или затвором до тридесет дана.

Члан 114.

Ко из немарности шире заразу међу домаћим животињама, казниће се због преступа затвором до шест месеци или новчаном казном до 5.000.— дин.

Ако је ширење заразе било скопчано са великим опасношћу за привреду, казниће се преступник затвором од три месеца до једне године.

Члан 115.

Ко намерно шире заразу међу домаћим животињама казниће се због преступа затвором до две године.

Ако је ширење заразе било скопчано са великим опасношћу за привреду, казниће се кривац због злочина робијом (тамницом) од две до пет година.

Надлежност за кажњавање.

Члан 116.

Пресуђивање кривица, означених у чл. 111. и 113. спада у надлежност политичких (полицијских)

власти, односно поморских административних власти, а за кажњива дела означена у чл. 112., 114. и 115. у надлежност судова.

Заплене.

Члан 117.

Животиње, животињске сировине и други предмети, којима се може разносити заразна материја, прогласиће суд заплењеним, ако се против одредбе, издане на темељу чл. 8.; допреме у подручје државе.

Исто вреди за животиње и животињске сировине, ако се против прописа чл. 7. или против одредбе издане на основу овога члана допреме у подручје државе те тиме настане опасност, да се рашири која сточна зараза.

Члан 118.

Заплену може суд наредити и онда кад се не изрече пресуда или не предузме кривично ислеђење против дотичног лица.

Ако се пресуда по заплени не може спојити са пресудом против окривљенога, треба да суд првога степена створи о том посебан закључак.

Доношење одлуке припада суду, у чијем се подручју затекну предмети, ако га није већ други суд претекао. Против одлуке слободно је поседнику у року од три дана жалити се код вишег суда.

Члан 119.

Политичка власт ће издати потребне наредбе због чувања и издржавања предмета подложних заплени, ако се по прописима, који постоје, немају уништити и има право те предмете, ма и не била

још изречена пресуда о заплени, продати на јавној дражби (надметањем), ако је то потребно због јавних обзира или ако је чување и издржавање скопчано са несразмерно великим трошковима.

Досуђивање накнаде штете.

Члан 120.

У казненој пресуди изрећи ће се и одлука о накнади штете, ако се ради потребе даљих доказа не покаже нужним, да се упути тражење одштете пред грађанске судове.

Ако се у казненој пресуди политичке или поморске административне власти досуди накнада штете или се захтев на исту одбије може онај, који није задовољан том пресудом, тражити редовним парничним путем задовољење својим потраживањима.

Одлука политичке или поморске административне власти о накнади штете, изречена у смислу прописа става другога овога члана, мораћи ће се извршити против лица, суђеног на накнаду штете само ако поменуто лице у року одређеном за исплату одштете не докаже политичкој или поморској административној власти, да је поднело тужбу редовном грађанском суду на поништај те одлуке.

Члан 121.

Новчане казне припадају у целости државном фонду за сузбијање сточних зараза. Чист добитак (утржак) од продате стоке, сточних производа и предмета, заплењених по овом закону, припада по одбитку трошкова поступка у целости државном фонду за сузбијање сточних зараза.

Жалбе.

Члан 122.

Ни једна жалба против наредаба политичке или поморске административне власти, које су издате на основу овога закона и правила за његово извршење, не може одложити извршење наређених мера. Изузимају се само случајеви, где има нека досуђена казна да се изврши или где се подноси жалба по некој ствари, где се извршење по мишљењу саме извршне власти може без икакве опасности одложити, као и случај поменут у 3. ал. чл. 120. овога закона.

ГЛАВА X.

Владин комесар.

Члан 123.

Министар Пољопривреде и Вода може по указаној потреби изаслати нарочитог органа ветеринарске струке као владиног комесара, да овај лично руководи извршење потребних одредаба, садржаних у овоме закону.

ГЛАВА XI.

Члан 124.

Овај закон ступа на снагу, када га Краљ потпише и када се обнародује у „Службеним Новинама”, а има се провести у року од шест месеци по проглашењу и тада престају важити сви закони о сузбијању и угушивању сточних зараза, који су до тада важили у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца и наредбе, издате на основу ових закона, као и одредбе других закона и наредаба, које би биле противне овоме закону.

Препоручујемо Нашем Министру Пољопривреде и Вода да овај закон обнародује, свима Нашим

Министрима да се о извршењу његовом старају, властима заповедамо да по њему поступају а свима и свакоме да му се покоравају.

14. јуна 1928. год.
у Београду.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар Пољопривреде и Вода,

Св. Станковић, с. р.

Видео и ставио Државни Печат,

Чувар Државног Печата,

Министар Правде,

Милорад Вујичић, с. р.

Председник Министарског Савета,
Веља Вукићевић, с. р.

(Следују потписи свих осталих Министара)

3746P